

ΕΙΡΗΝΗ – ΠΟΛΕΜΟΣ

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Η ειρήνη προασπίζει τα δημοκρατικά ιδεώδη και επιτρέπει την αρμονική συνύπαρξη των λαών,** εφόσον οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να εκφράζονται με πολυφωνικό τρόπο και να επιλέγουν ηγέτες, που «τολμούν» να υπερασπιστούν τα ιδανικά της. Μέσα σ' ένα δημοκρατικό κλίμα, οι πολίτες είναι σε θέση να άρουν τη μισαλλοδοξία και τις εμπάθειες και να συλλειτουργήσουν, προάγοντας τον πολιτισμό. Έτσι, συντελείται πρόοδος σε όλες τις πτυχές της καθημερινότητας της κοινωνίας.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Η πνευματική και καλλιτεχνική ζωή ευημερεί και οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα της απεριόριστης μόρφωσης και επιστημονικής κατάρτισης.** Η πολιτεία, λοιπόν, εξασφαλίζει ένα καταρτισμένο εργατικό δυναμικό, που συντελεί στην πολιτισμική πρόοδο. Παράλληλα, ενισχύεται η πολιτισμική αλληλεπίδραση των χωρών, εφόσον επέρχεται διεπιστημονική συνεργασία και διακρατική καλλιτεχνική επικοινωνία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Η οικονομική πρόοδος κατοχυρώνεται,** εφόσον η κρατική μηχανή έχει τη δυνατότητα να επενδύσει απρόσκοπτα στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής, της βιομηχανικής ανάπτυξης, καθώς και να ενισχύσει την τουριστική βιομηχανία.
- Οι πολίτες, όταν αισθάνονται ασφάλεια, επενδύουν πνευματικά και οικονομικά σε ταξίδια,** που διευρύνουν τους ιδεολογικούς

τους ορίζοντες. Συνεπώς, η ανταλλαγή συναλλάγματος και η τόνωση του οικονομικού προϋπολογισμού μιας χώρας επιφέρει οικονομική ευμάρεια. Τέλος, διευκολύνονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών, καθώς οι άνθρωποι αποβάλλουν την οικονομική ανασφάλεια, που επιτείνεται, όταν εποφθαλμιά η απειλή της πολεμικής σύγκρουσης.

ΑΤΟΜΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Οι άνθρωποι αυτοπραγματώνονται, όταν διαβιούν σ' ένα ειρηνικό περιβάλλον. Το κλίμα ασφάλειας, που κατοχυρώνεται επιτρέπει στα άτομα να ακολουθήσουν πλήρως τις προσωπικές τους φιλοδοξίες, αποτάσσοντας οποιοδήποτε ίχνος καταπίεσης ή κοινωνικού κομφορμισμού. Με τον τρόπο αυτόν, οι άνθρωποι επιλέγουν ένα επάγγελμα, που πηρού τις κλίσεις τους και εξελίσσονται δημιουργικά πάνω σ' αυτό.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Σε κοινωνική κλίμακα, υπάρχει απεριόριστη ελευθερία στις κοινωνικές συναναστροφές και επέρχεται η σταδιακή και ποθητή κοινωνική καταξίωση των ανθρώπων. Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να εκφράζονται απρόσκοπτα σε πολιτικό επίπεδο, να υποστηρίζουν τις επιλογές τους και να πολιτικοποιούνται με ορθό και υγιή τρόπο. Έτσι, επιτυγχάνουν τόσο την προσωπική τους εξέλιξη, όσο και την κοινωνική ευημερία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ : Εάν καθίσουμε να αναλογιστούμε, όλα τα αγαθά, που διακυβεύονται μπροστά στην απειλή ενός επικείμενου πολέμου, θα κατανοήσουμε πόσο ευάλωτη και τρωτή είναι η ανθρώπινη φύση. Συνάμα, θα αντιληφθούμε, πόσο πολύτιμη είναι η εξασφάλιση και η κατοχύρωση των ελευθεριών μας και ότι τίποτα δεν πρέπει να εκλαμβάνουμε ως δεδομένο. Οι πολεμικές σειρήνες μπορούν να μας

το υπενθυμίσουν και τότε θα είναι πολύ αργά. Γι' αυτό είναι αδήριτη ανάγκη να επιλέγουμε ηγεσίες με βάση ανθρωπιστικά κριτήρια και όχι αποκλειστικά πολιτικές σκοπιμότητες, που οδηγούν στον επεκτατικό ιμπεριαλισμό. Μόνο εάν καθένας από εμάς καλλιεργήσει έστω και σε ελάχιστο βαθμό τη γαλήνη μέσα του, θα είναι σε θέση να εκτιμήσει και να διεκδικήσει ένα συλλογικό ειρηνικό όραμα.

ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

- **Η παγκόσμια οικονομική ύφεση και συγκεκριμένα οι φιλονικίες, που αναπτύσσονται ανάμεσα στα κράτη για τον έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των ενεργειακών αποθεμάτων.** Δυστυχώς, το πρόβλημα της ενεργειακής κρίσης έχει σοβαρό αντίκτυπο στην διατήρηση των ισορροπιών της ειρήνης. Οι οικονομικά εύρωστες χώρες επιδιώκουν τον έλεγχο εναπομεινάντων ενεργειακών αποθεμάτων και δε διστάζουν να επιβάλλουν τις επιταγές τους - με τη χρήση πολεμικών μεθόδων – σε χώρες με περιορισμένη ισχύ.
- **Η πολεμική βιομηχανία επωφελείται από τη δημιουργία «τεχνητών κρίσεων»** και με τον τρόπο αυτόν προωθεί τον εξοπλισμό της. Έτσι, η εν λόγω βιομηχανία γίνεται ακόμα πιο ισχυρή, εις βάρος του αγαθού της ειρήνης. Μάλιστα, τα όπλα της πολεμικής βιομηχανίας έχουν τελειοποιηθεί σε τέτοιο βαθμό(όπλα μαζικής καταστροφής, πυρηνικές κεφαλές), που εξαιτίας των στρατιωτικών ανταγωνισμών είναι εύλογοι οι φόβοι, που εκφράζονται για μια ολοσχερή πυρηνική καταστροφή του πλανήτη.
- **Η ιμπεριαλιστική πολιτική, που ασκείται από τις ισχυρές κυβερνήσεις, που στοχεύει στον επεκτατισμό με κάθε κόστος.** Έτσι, οι αδίστακτοι και άπληστοι ηγέτες δε διστάζουν να πραγματοποιήσουν τις επεκτατικές τους βλέψεις, παραβιάζοντας

τις διεθνείς συνθήκες με την διενέργεια πολέμων. Η αδιαλλαξία των πολιτικών ηγετών, σε συναρμογή με τις αποικιοκρατικές βλέψεις, τη διεθνή κατασκοπεία και τα διπλωματικά παρασκήνια καθιστούν εύθραυστη την ειρήνη.

- **Η ηθική εξαχρείωση, η αμφισβήτηση της πολιτική ηγεσίας, η απουσία πραγματικών προτύπων και ορθών πνευματικών αξιών απειλούν την ειρήνη.** Οι άνθρωποι αποστασιοποιούνται από την πολιτική σκηνή και η κριτική τους ικανότητα αποδυναμώνεται. Συνεπώς, γίνονται φερέφωνα ορισμένων φιλόδοξων ηγετών, που αυτοπροβάλλονται ως σωτήρες του έθνους.
- **Στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικής κοινωνίας, αναπτύσσεται ο ρατσισμός, ο εθνικισμός και οι φανατικές συμπεριφορές** (με αποκορύφωμα το θρησκευτικό φανατισμό), που οδηγούν στην υιοθέτηση μισαλλόδοξης συμπεριφοράς, τόσο των πολιτών, όσο και των ηγετών, που τους κατευθύνουν. Μάλιστα, η τρομοκρατία αποτελεί τη σύγχρονη μορφή πολέμου, που συχνά στηρίζεται σε θρησκευτικές ιδεολογίες και επεκτατικά κίνητρα.
- **Η σύγχρονη εποχή στερείται πνευματικών ανθρώπων, που θα μπορούσαν να εμπνεύσουν τους πολίτες και να τους κινητοποιήσουν να καλλιεργήσουν μια πιο ενεργή στάση απέναντι στα πολιτικά δρώμενα.** Οι πνευματικοί άνθρωποι μπορούν να ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες, όσον αφορά στην επιλογή πιο ανθρωπιστικών κυβερνήσεων, που δεν στοχεύουν μονάχα στον επεκτατισμό και στην πραγμάτωση των πολιτικών σκοπιμοτήτων.

ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

- **Είναι αδήριτη ανάγκη να δοθεί έμφαση στην ανθρωπιστική παιδεία, προκειμένου να καταστεί βίωμα στους νέους ανθρώπους ο σεβασμός απέναντι στα ανθρώπινα δικαιώματα.**

Οι νέοι τόσο από την οικογένεια, όσο και από το σχολείο οφείλουν να μαθαίνουν να είναι ανεκτικοί απέναντι στο διαφορετικό, είτε αυτό σχετίζεται με την εθνικότητα, είτε σχετίζεται με τον πολιτισμό και τη θρησκεία. Παράλληλα, οφείλουν να σέβονται και να μην παραγκωνίζουν την αξία της παράδοσης και της ιστορικής γνώσης, που κατοχυρώνουν τα ιδανικά κάθε λαού και εξασφαλίζουν μια ουσιαστική διακρατική αλληλεπίδραση.

- **Οι διεθνείς οργανισμοί (π.χ. Ο.Η.Ε) είναι επιφορτισμένοι με το ρόλο της ουσιαστικής παρέμβασης μεταξύ των διακρατικών συγκρούσεων, χωρίς να τηρούν κάποια μεροληπτική στάση και να εξυπηρετούν συγκεκριμένα εθνικά συμφέροντα.** Οφείλουν να μην αποστασιοποιούνται και τηρούν ουδέτερη στάση, όταν ανακύπτει κάποια σοβαρή διακρατική ασυμφωνία, εξαιτίας του φόβου ότι θα δυσαρεστήσουν και θα απογοητεύσουν κάποιο ισχυρό κράτος – μέλος.
- **Η κατοχύρωση της ειρήνης μπορεί να επιτευχθεί μέσω της περιστολής των εθνικών και οικονομικών ανισοτήτων.** Εάν επιτευχθεί, ως έναν βαθμό ισορροπία στην κατανομή του παγκόσμιου πλούτου, θα αντιμετωπιστεί ριζικά το πρόβλημα. Άλλωστε, οι περισσότεροι πόλεμοι διενεργούνται, εξαιτίας του επεκτατισμού και της ακόρεστης μανίας ορισμένων ηγετών για έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών και της οικονομίας των αναπτυσσόμενων χωρών.
- Οι κυβερνήσεις οφείλουν να αντιληφθούν ότι ελλοχεύουν σοβαροί κίνδυνοι από έναν επικείμενο πυρηνικό παγκόσμιο όλεθρο και ότι πρέπει σταδιακά **να τηρήσουν μια συναινετική πολιτική αφοπλισμού των όπλων μαζικής καταστροφής και των πυρηνικών εξοπλισμών.** Μάλιστα, οφείλουν να διακόψουν την περαιτέρω κατασκευή όπλων, που μέσω της συμβολής της

σύγχρονης τεχνολογίας μπορεί να αφανίσουν κάθε έμβιο ον στον πλανήτη.

- **Οι κυβερνήσεις οφείλουν να συνεργάζονται και να άρουν τις ιστορικές, εθνικές και οικονομικές τους διαφορές, ώστε να αναπτύσσουν ένα αίσθημα αμοιβαίας εμπιστοσύνης.**

Παράλληλα, τα κράτη και κατ' επέκταση οι πολίτες αντιλαμβάνονται ότι οι εντάσεις είναι επιζήμιες και μόνο η ειρήνη μπορεί να επιφέρει την πρόοδο. Επιπλέον, η κατανόηση της διαφορετικής πολιτισμικής ταυτότητας κάθε κράτους σε σχέση με τα υπόλοιπα καλλιεργεί στους πολίτες ένα θετικό κλίμα αποδοχής προς τη θρησκεία, την κουλτούρα και τις ιδιαιτερότητες τους. Έτσι, γίνεται αντιληπτό ότι κάθε κράτος μπορεί να διατηρήσει για το ίδιο ξένες πολιτισμικές ποιότητες και να προοδεύσει μέσω μιας ειρηνικής αλληλεπίδρασης.

- **Τα ΜΜΕ έχουν τεράστια απήχηση και οφείλουν να μην λειτουργούν ως φερέφωνα της εξουσίας, διασπείροντας τον φανατισμό και τον εθνικισμό.** Στον αντίποδα, οφείλουν να λειτουργούν αμερόληπτα και να προσπαθούν να πολιτικοποιήσουν ορθά τους πολίτες, ώστε να οδηγούνται σε πολιτικές επιλογές, που προσανατολίζονται στην κατοχύρωση της ειρήνης.

ΣΥΝΕΠΙΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- **Ο πόλεμος επιφέρει απώλειες σε ανθρώπινο δυναμικό.** Επιπλέον, προκαλούνται τραυματισμοί, ακρωτηριασμοί, που καταστρέφουν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων.
- **Σε υλικό επίπεδο καταστρέφεται η οικονομία των χωρών, που εμπλέκονται στην εμπόλεμη σύρραξη, εξαιτίας των υλικών**

καταστροφών και των τεράστιων χρηματικών ποσών, που διατίθενται για την κάλυψη των αναγκών σε πολεμικό εξοπλισμό. Όλοι οι τομείς της οικονομίας, όπως το **εμπόριο**, η **βιομηχανία**, η **κτηνοτροφία** και ο **τουρισμός** οπισθοδρομούν. Δεν καλύπτονται οι επισιτιστικές ανάγκες των ανθρώπων και κυριαρχεί **η πείνα**, η **φτώχεια** και **η ανέχεια**. Τέλος, **επιβαρύνεται οικτρά το περιβάλλον** εξαιτίας της εξαπόλυσης χημικών όπλων και παράλληλα μεγαλώνει το πρόβλημα της ενεργειακής κρίσης.

- **Η πολιτιστική ζωή οπισθοδρομεί, εφόσον ο πόλεμος δεν αφήνει περιθώρια στον άνθρωπο, για να καλλιεργήσει το πνεύμα του και να αξιοποιήσει τα ταλέντα του.** Το κράτος, που τελεί υπό πολεμικό καθεστώς, αδυνατεί να εκχωρήσει κονδύλια για την αναβάθμιση της παιδείας, της εκπαίδευσης, καθώς και για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού. Η πολιτιστική κληρονομιά, όπως τα μνημεία, τα έργα τέχνης και τα επιστημονικά κατορθώματα καταστρέφονται. Η επιστήμη και η τεχνολογία αντί να υπηρετούν την τέχνη και την επιστήμη εξυπηρετούν τους σκοπούς της πολεμικής βιομηχανίας. Οι τέχνες, τα γράμματα και ο πολιτισμός οπισθοδρομούν, επειδή οι άνθρωποι χρειάζεται να διέπονται από ένα κλίμα ηρεμίας και πνευματικής γαλήνης και σταθερότητας για να δημιουργήσουν. Έτσι, αλλοιώνεται η εθνική ταυτότητα κάθε χώρας, που εμπλέκεται σ' έναν πόλεμο.
- **Ο πόλεμος επιφέρει ηθική εξαχρείωση τόσο στα άτομα, όσο και στα έθνη.** Αποδυναμώνει τις ανθρωπιστικές αξίες και υποβαθμίζει την αξιοπρέπεια, τον αλληλοσεβασμό και το αίσθημα αλληλεγγύης. Οι άνθρωποι γίνονται ηθικά ανάλγητοι και προτάσσουν το ατομικό τους συμφέρον έναντι του συλλογικού, σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια για επιβίωση. Τα

πάθη και η ανάγκη για εκμετάλλευση παραγκωνίζουν τις ηθικές αξίες και καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

- **Τα άτομα κυριεύονται από ανασφάλεια, αβεβαιότητα, δυσπιστία και έντονο φόβο.** Ακόμα, διαταράσσεται η ψυχική τους ισορροπία, επειδή δημιουργούνται σοβαρά ψυχικά τραύματα. Οι ψυχολογικές βλάβες, που δημιουργούνται είναι ανήκεστες και δυστυχώς εξακολουθούν να συνοδεύουν τους ανθρώπους και όταν μετέπειτα αποκατασταθεί η ειρήνη.
- **Προωθούνται ρατσιστικές τάσεις και επιτείνεται η βία και η εγκληματικότητα, ως απόρροια του θυμού, που αφήνει ως κατάλοιπο ο πόλεμος.** Παράλληλα, αρκετοί άνθρωποι καταφεύγουν στη χρήση ναρκωτικών ουσιών, επειδή αναζητούν ένα επίπλαστο πνευματικό καταφύγιο, για να κατευνάσει τη θλίψη και τα ψυχικά και σωματικά τους τραύματα.
- **Σε πολιτικό επίπεδο, οι θεσμοί της Πολιτείας υπολειτουργούν και η πολιτική ζωή ατονεί,** επειδή οι πολίτες δεν επιδεικνύουν έντονο ενδιαφέρον για τα κοινά και δε συμμετέχουν στις πολιτικοκοινωνικές και εκλογικές διαδικασίες. Η απουσία πολιτικοποίησης εμποδίζει την υγιή λειτουργία της δημοκρατίας, που προϋποθέτει τον διάλογο, τη συνεργασία και την πολυφωνία.